

ÅRSREDOVISNING

för

Stiftelsen Grävfonden

802480-7102

Räkenskapsåret

2023-01-01 – 2023-12-31

Årsredovisningen omfattar :	Sida
Förvaltningsberättelse	1 - 3
Resultaträkning	4
Balansräkning - Tillgångar	5
Balansräkning – Skulder och Eget Kapital	6
Tilläggsupplysningar (noter) och underskrift	7 - 8

3 M
G
Tvk

ÅRSREDOVISNING FÖR Stiftelsen Grävfonden

räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Grävfondens förvaltningsberättelse 2023

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Främjande av ändamålet

Styrelsen för Grävfonden har fortsatt sitt arbete i enlighet med syftet och ändamålet som det uttrycks i Grävfondens stiftelseurkund från 2017: "... har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik, att verka för en bättre utbildning inom den undersökande journalistiken, och i övrigt verka för att höja den granskande journalistikens status och sprida insikt om dess betydelse för demokratin." Stiftelsen ger ut utbildnings- och praktikstipendier till sökanden som dels uppfyller ändamålets syfte, dels är medlem i Föreningen Grävande Journalister, FGJ. Styrelsens arbete består av att förvalta stiftelsens donationskapital och skapa bästa möjliga förutsättningar för att i ökande omfattning kunna finansiera mediebranschens kompetensutveckling inom området grävande journalistik.

Samarbeten

Desinformationskampanjer, konspirationsaktiviteter och spridning av demokratihotande misstro ökar i vår globaliserade värld. De sociala medier som en gång välkomnades som forum för diskussion och kunskap har blivit otrygga och hotfulla digitala rum. Då lagstiftning är ett tveeggat vapen behövs motkrafter i samarbete. Financial Times citerar Elliott Higgins, grundare av det journalistiska nätverket Bellingcat som är inne på samma tankegångar: "policymakers, educators, tech leaders and communities must come together in a concerted push towards an informed and engaged society. Investment in education, collaborations between media and academic institutions, and a renewed commitment to journalistic integrity are vital components of this journey." Grävfonden är och grundades just för att vara en vital del i detta.

Stipendier

Grävfonden har delat ut 417 450 kr i utbildnings- och praktikstipendier under verksamhetsåren 2017- 2023. Stipendiebeloppet för 2023 är 122 750 kr.

Styrelsen har under 2023 valt att utlysa två olika stipendier.

Sex stipendiater som har arbetsledande ställning på sina medieredaktioner kunde tack vare Grävfondens stipendier delta i den globala grävkonferensen ICIJ i Göteborg, som samlade drygt 2000 deltagare. De fick möjlighet att lyssna till föreläsningar och delta i workshopar, som leddes av världens skickligaste undersökande journalister. I nätverket som arrangerade konferensen ingick Ulla Sättereie, ledamot i Grävfondens styrelse.

Grävfonden har vidare tilldelat en av Nya Wermlands-Tidningens medarbetare stipendium för att under ett par månader delta i mediehuset The Guardians välrenommerade grävgrupp i London.

Citat ur hans utvärdering: " Att försöka specificera vad jag blivit bättre på och fått lära mig i detalj är svårt, men mina datajournalistiska kunskaper är i dag på en helt annan nivå än vad de var innan jag åkte i väg. Jag har fått lära mig att jobba i nya program och med nya arbetssätt som jag redan har tagit med mig till min redaktion och börjat jobba med. Min praktiktid har inte bara varit gynnsam för mig, utan även för min redaktion hemma. Jag har haft gedigna genomgångar med mina chefer och övriga redaktionen för att se vad och hur vi kan lära av the Guardian."

Handwritten notes in blue ink: "3 G M", "EP", "Tuk".

Stora och små donationer

Grävfondens styrelse arbetar aktivt för att få flera stödjande donatorer, som vill verka för att sprida insikten om journalistikens betydelse för demokratin.

Inkomna donationer under 2023 uppgår till 334 000 kr.

Grävfonden har sammantaget mottaget 2 445 645 miljoner kr under verksamhetsåren 2017- 2023.

Särskilt tack till Sven Hagströmer, grundare av Avanza och Creades som i år donerat ytterligare 330 000 kronor.

Stort tack också till de donatorer som skänker mindre belopp varje månad.

Utökat främjande av ändamålet

Sann och relevant granskande journalistik som siktar på att ge fördjupning och bemöta desinformation, avslöja missförhållanden, maktmissbruk och korruption har kommit att bli allt mer efterfrågad. Här har våra nordiska journalistkolleger ett försprång. Under året har Grävfondens styrelse i en workshop satt nytt mål för utökat främjande av Grävfondens ändamål. Målsättningen är att i samarbete med akademien och mediebranschen utarbeta förslag på utbildning på hög nivå i såväl journalistiskt arbetsledarskap, grävmetoder, ekonomi som digital/AI kunskaper för att möta dagens behov, samt att utarbeta förslag som innebär ökade möjligheter för lokala och regionala redaktioner att utöva undersökande journalistik. Vår arbetsgrupp har besökt såväl SUJO i Bergen och universitetet i Århus, där det bedrivs utbildning i samarbete med bransch, techindustri och universitetet. Ett första möte med rektor vid Handelshögskolan i Stockholm har också ägt rum.

Förvaltning av kapital

Stiftelsens kapital har under året placerats dels i Handelsbankens Stiftelsefond, dels på fasträntekonto. En mindre del finns på affärskonto.

Styrelsen

Styrelsen har hållit 10 styrelsemöten år 2023.

Under året har Ingrid Carlberg och Robert Olsson valt att lämna styrelsen av tidsskäl. Emanuel Sidea har, liksom tidigare Fouad Youcefi lämnat styrelsen för uppdrag som korrespondent i USA.

Styrelsen har därför genom ett fyllnadsval kunna välkomna Joachim Berner som ledamot i styrelsen från december 2023.

Ledamöter 2023: ordförande Kerstin Brunnberg, Joachim Berner, Cecilia Zadig, Ingrid Carlberg, Erik Palm och Torbjörn von Krogh.

Suppleanter 2023: Ulla Sättereie, Robert Olsson, Anna Lindmarker, Emanuel Sidea, Martin Schori och Kalle Jungkvist.

Särskilt tack

Styrelsen vill framföra ett särskilt tack för pro bono- insatser.

Erik Lagerwall, Niclas Almendal, Handelsbanken Kungsträdgården.

Lars-Åke Andréasson, revisor revisionsbyrån r3.

Handwritten signature: Luk GM
Handwritten initials: ED Z

Flerårsöversikt (Tkr)

	2023	2022	2021
Stiftelsens intäkter	0	0	0
Årets resultat	40	- 39	- 77
Eget kapital	1 929	1 678	1 458
Förmögenhet	1 921	1 676	1 458
Disponibla medel	829	578	358
Beviljade anslag	123	104	22
Stiftelsens soliditet	99,6 %	99,9 %	100 %

Stiftelsens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

TUK
EP
MZ

	Not	1 januari 2023 - 31 december 2023	1 januari 2022 - 31 december 2022
RESULTATRÄKNING			
	1		
Stiftelsens intäkter			
Bidrag		0	0
Summa intäkter mm		0	0
Stiftelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-46 649	-4 416
Summa Stiftelsens kostnader		-46 649	-4 416
Förvaltningsresultat		-46 649	-4 416
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		52 531	12 592
Upp-/Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		34 203	-46 862
Summa finansiella poster		86 734	-34 270
Resultat efter finansiella poster		40 085	-38 686
Resultat före skatt		40 085	-38 686
ÅRETS RESULTAT		40 085	-38 686

7
TOK MD
EP GZ

BALANSRÄKNING

Not

2023-12-31

2022-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga värdepappersinnehav

2

757 157

382 592

Summa finansiella anläggningstillgångar

757 157

382 592

Summa anläggningstillgångar

757 157

382 592

Omsättningstillgångar

Upplupna ränteintäkter

14 924

Summa upplupna ränteintäkter

14 924

Kassa och bank

0

Kassa och bank

1 164 862

1 297 101

Summa kassa och bank

1 164 862

1 297 101

Summa omsättningstillgångar

1 179 786

1 297 101

SUMMA TILLGÅNGAR

1 936 943

1 679 693

3
TUK
EP
G2

BALANSRÄKNING		Not	2023-12-31	2022-12-31
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital	1			
<i>Bundet eget kapital</i>				
Bundet eget kapital vid räkenskapsårets början			1 100 000	1 100 000
Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut			1 100 000	1 100 000
<i>Fritt eget kapital</i>				
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början			577 608	358 394
Inbetalda medel			334 000	361 900
Lämnade och återförda bidrag			-122 750	-104 000
Årets resultat			40 085	-38 686
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut			828 943	577 608
Summa eget kapital			1 928 943	1 677 608
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			0	1 875
Upplupna kostnader			8 000	
Övriga skulder				210
Summa kortfristiga skulder och upplupna kostnader			8 000	2 085
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			1 936 943	1 679 693

9
Tvk MJ
EP CZ

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2).

Förmögenhet

Stiftelsens förmögenhet definieras som värdepapper till marknadsvärde och övriga tillgångar upptagna till bokfört värde minskat med skulder.

Eget kapital

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av stiftelsekapital (ursprungligt stiftelsekapital).

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat

Handwritten notes in blue ink:

Stiftelsen Grävfonden
EP 100
G 2

Not 2 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	382 592	300 000
Inköp	374 565	82 592
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	757 157	382 592
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-46 862	0
Årets nedskrivningar		- 46 862
Årets återförda nedskrivningar	34 202	
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-12 659	- 46 862
Utgående redovisat värde	744 498	335 730
Aktiefonder		
Anskaffningsvärde	757 157	382 592
Marknadsvärde	744 498	335 730

Stockholm den 2024

Kerstin Brunnberg
Ordförande

Cecilia Zadig

Erik Palm

Torbjörn von Krogh

Joachim Berner

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28/2 2024

R3 Revisionsbyrå AB

Lars-Åke Andreasson
Auktoriserad Revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen Grävfonden
Org.nr. 802480-7102

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Grävfonden för år 2023.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att upphöra med verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med stiftelselagen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Grävfonden för år 2023.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Stockholm den 28 februari 2024

Lars-Åke Andreasson
Auktoriserad revisor